

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 *Titlul prezentului act normativ*

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea unor acte normative conexe

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii actului normativ*

1. Descrierea situației actuale

1.1. Noul Cod de procedură civilă reprezintă continuarea firească a reformei sistemului judiciar românesc, o consecință rațională a intrării în vigoare a noului Cod civil. Reglementarea procesual-civilă creează cadrul de valorificare pe calea justiției a noilor norme de drept material, stabilind organele, formele și mijloacele procedurale necesare aplicării acestora.

Reforma de substanță adusă dreptului material și interdependența organică dintre norma substanțială și cea procedurală au făcut necesară crearea unui instrument juridic adecvat în materie procedurală – noul Cod de procedură civilă – care să dea eficiență acestei reforme, introducând standarde ce corespund exigențelor unei justiții moderne, rapide, apropiate de justițiabil.

Față de aceste realități, necesitatea trecerii la noua legislație procesual-civilă este de netăgăduit. Totuși, pentru reușita reformei este extrem de importantă pregătirea temeinică a intrării în vigoare a noii reglementări, sub toate aspectele: asigurarea fondurilor necesare, a resurselor umane, a infrastructurii și, nu în ultimul rând, asimilarea legislației de către profesioniștii dreptului.

După momentul adoptării noului Cod de procedură civilă, instituțiile cu atribuții în organizarea sistemului judiciar și în pregătirea profesională a personalului – Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național al Magistraturii, Școala Națională de Grefieri, instanțele judecătorești – au început demersurile de pregătire și adaptare la exigențele viitoarei legislații procesual-civile, dar finalizarea măsurilor de

necesare aplicării noului cod nu a fost posibilă.

Prin Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă a fost stabilit un termen foarte scurt pentru intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă (1 septembrie 2012), însă restricțiile financiar-bugetare impuse de actualul context economic, precum și de necesitatea continuării eforturilor și a măsurilor administrative pentru pregătirea aplicării noului cod, au impus adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2012 prin care a fost amânată intrarea în vigoare a noului cod pentru data de 1 februarie 2013.

Prin Planul de măsuri elaborat de Ministerul Justiției și aprobat de Guvern la data de 26 septembrie 2012 prin Memorandumul cu tema: „*Pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor Coduri. Evaluarea situației actuale. Plan de măsuri*”¹, s-a propus ca măsurile generate de cheltuielile de personal, infrastructură fizică și tehnologia informației, bunuri și servicii să fie etapizate pe o perioadă de 3 ani.

Complementar, Ministerul Justiției a susținut propunerea legislativă privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, care promovează o serie de soluții legislative vizând, în principal, pregătirea punerii în aplicare a noului Cod de procedură civilă prin instituirea următoarelor măsuri:

i) amânarea, până la data de 1 ianuarie 2016, în considerarea lipsei unei infrastructuri adecvate, a intrării în vigoare a dispozițiilor noului cod privitoare la cercetarea procesului și, după caz, dezbateră fondului în camera de consiliu;

ii) stabilirea, cu caracter tranzitoriu, a obligativității desfășurării la instanța de control judiciar a procedurii scrise;

iii) mărirea (la 1.000.000 lei), până la 31 decembrie 2015, a pragului valoric până la care hotărârile judecătorești nu sunt supuse căii de atac a recursului;

iv) amendarea temporară (cu aplicare până la 31 decembrie 2015) a dispozițiilor privind compunerea completului care va judeca sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri

1

prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în sensul reducerii numărului membrilor acestui complet de la 13 la 9;

v) clarificarea regimului reprezentării în recurs a persoanelor juridice;

vi) amendarea unor reglementări speciale în scopul echilibrării volumului de cauze și activități aflate în sarcina instanțelor judecătorești, astfel încât efortul acestora să se concentreze asupra aplicării standardelor procesuale consacrate de noile norme procesual civile.

Aceste măsuri legislative au în vedere, în condițiile unui număr insuficient de personal al Înaltei Curți de Casație și Justiție, și degrevarea temporară a activității acestei instanțe – care, în sistemul noului Cod de procedură civilă, dobândește competențe noi, cum ar fi procedura hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Președintele României a solicitat reexaminarea propunerii legislative mai sus amintite, în sensul reluării procedurii de adoptare cu respectarea principiului bicameralismului și a dispozițiilor constituționale referitoare la competențele stabilite pentru cele două Camere ale Parlamentului.

La această dată procedura de reexaminare a fost finalizată și *Legea privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă* a fost adoptată.

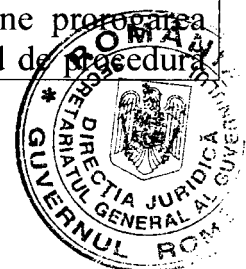
1.2. Curtea Constituțională a constatat, prin Decizia nr. 967/2012, neconstituționalitatea dispozițiilor art. 1 pct. 1¹ și ale art. 299 alin. 1¹ din Codul de procedură în vigoare. La rândul său, *Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă* consacră, la art. 94 pct. 2, o soluție legislativă similară.

Prin decizia mai sus amintită, Curtea Constituțională a reținut că eliminarea oricărei căi de atac împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului de către judecătorii, în cauze al căror obiect îl constituie obligarea la plata unei sume de bani de până la 2.000 lei inclusiv echivalează cu imposibilitatea examinării cauzei de către o instanță de control judiciar, la un grad superior de jurisdicție, sub toate aspectele legalității și temeiniciei hotărârii pronunțate de prima instanță.

Prin aceeași decizie, instanța de contencios constituțional a mai constatat că pragul valoric de ~~creșterea~~ al obiectului litigiului nu poate constitui un

	natură să justifice instituirea unui tratament juridic diferit în privința exercitării căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate asupra fondului cauzei, pentru aceleași categorii de litigii, și anume cererile privind creanțe având ca obiect plata unei sume de bani. Așa fiind, soluția legislativă criticată creează o situație de inegalitate juridică în cadrul aceleiași categorii de justițiabili, valoarea pecuniară a obiectului pricinii neputând fi considerată un criteriu suficient, de natură să asigure o judecată echitabilă, care să conducă la cercetarea și aprecierea tuturor aspectelor relevante pentru pronunțarea unei soluții definitive și irevocabile. În temeiul dispozițiilor art. 147 alin. (1) din Constituția României, republicată, dispozițiile art. 1 pct. 1¹ și ale art. 299 alin. 1¹ din Codul de procedură în vigoare, constatate ca fiind neconstituționale, sunt suspendate de drept, urmând ca, în termen de 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, Parlamentul sau Guvernul să pună de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. 1.3. Termenul, stabilit în acord cu data intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, prevăzut la art. II din Legea nr.115/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 462 din 9 iulie 2012, referitor la intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 60¹ din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, cu modificările și completările ulterioare, este 1 februarie 2013.
2. Schimbări preconizate	Prin prezentul act normativ se propune stabilirea datei de intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, corelat cu data intrării în vigoare a Legii privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă. De asemenea, prin actul normativ se propune și abrogarea dispozițiilor art. 1 pct. 1¹ și ale art. 299 alin. 1¹ din Codul de procedură civilă în vigoare, a căror neconstituționalitate a fost constatată prin Decizia Curții Constituționale nr. 967/2012, precum și ale art. 94 pct. 2 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă care consacră o soluție legislativă similară. Totodată prin actul normativ se propune prorogarea până la data intrării în vigoare a noului Cod de procedură

	civilă a termenului prevăzut la art. II din Legea nr.115/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 462 din 9 iulie 2012, referitor la intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 60¹ din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, cu modificările și completările ulterioare. În mod similar, se propune prorogarea textului privind participarea la ședința de informare în cauzele penale până la intrarea în vigoare a noului Cod de procedură penală, astfel încât acest element de noutate în materia medierii să fie implementat în contextul intrării în vigoare a noilor coduri procedurale. Întrucât pentru neparticiparea la ședința de informare cu privire la beneficiile medierii, noul Cod de procedură civilă prevede sancțiunea aplicării unei amenzi judiciare, se propune ca sancțiunea inadmisibilității cererii de chemare în judecată, introdusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.90/2012 să fie amânată, pentru a fi evaluată eficacitatea acesteia raportat la finalitatea urmărită prin cadrul legal în materie, și anume popularizarea și încurajarea recurgerii la procedura medierii. Termenul propus este 1 august 2013. Actul normativ propune amânarea intrării în vigoare a normelor privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori, astfel cum au fost amendate prin Legea nr.76/2012, până la 1 iulie 2013. Întrucât amânarea aplicării unor dispoziții introduse în legi speciale prin Legea nr.76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă (cum este cazul Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive din contractele între comercianți consumatori) nu ar trebuie afecteze concepția generală a noii reglementări procesual-civile în materia căilor de atac - potrivit căreia recursul devine, cu adevărat, o cale extraordinară de atac, care vizează numai motive de casare pe probleme de nelegalitate -, se propune ca soluția prevăzută de Legea nr.76/2012 cu privire la calea de atac a apelului să se aplice de la data intrării în vigoare a noului Cod, iar nu de la data (ulterioară) prevăzută în proiect pentru intrarea în vigoare a acelor dispoziții în materia clauzelor abuzive.
3. Justificarea urgenței	<i>Intrarea în vigoare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă la data de 1 februarie 2011, anterior intrării în vigoare a măsurilor ce fac obiectul Legii nr.134/2010 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești,</i>

precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă ar atrage următoarele consecințe:

i) intrarea în vigoare a dispozițiilor noului Cod de procedură civilă privitoare la cercetarea procesului și, după caz, dezbaterăa fondului în camera de consiliu, în condițiile în care infrastructura necesară funcționării instanțelor potrivit noului sistem procesual civil nu este suficientă (număr insuficient al sălilor de ședință și, în principal, de consiliu; insuficiența unor elemente de infrastructură; insuficiența echipamentelor IT; resurse umane insuficiente);

ii) intrarea în vigoare a dispozițiilor privind compunerea din 13 membri (în loc de 9 membri, astfel cum se propune prin propunerea legislativă mai sus menționată) a completului care va judeca sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept poate crea probleme din perspectiva actualei lipse de personal a instanței supreme;

iii) desfășurarea procedurii scrise în apel/recurs la instanța a cărei hotărâre se atacă ar conduce la aglomerarea instanțelor judecătorești;

iv) intrarea în vigoare a dispozițiilor privind pragul valoric de 500.000 lei până la care hotărârile judecătorești nu sunt supuse căii de atac a recursului ar conduce la sporirea numărului proceselor având ca obiect judecarea recursurilor și la aglomerarea instanțelor, îndeosebi a instanței supreme.

Potrivit art. 3 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă:

- dispozițiile noului Cod de procedură civilă se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acestuia în vigoare.

- procesele începute prin cereri depuse, în condițiile legii, la poștă, unități militare sau locuri de deținere înainte de data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă rămân supuse legii vechi, chiar dacă sunt înregistrate la instanță după această dată.

Astfel, în situația intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă la 1 februarie 2013, iar a *Legii privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă*

ulterioară, instanțele de judecată ar fi puse în situația de a judeca concomitent, același tip de cauze, după trei norme procesual civile diferite, astfel:

- procesele începute înainte de 1 februarie 2013 vor fi judecate potrivit Codului de procedură în vigoare la data pornirii lor (deci potrivit „vechiului” cod de procedură civil);
- cererile înregistrate la instanță între 1 februarie 2013 și data intrării în vigoare a *Legii privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civil*, vor fi soluționate potrivit noului Cod de procedură civilă, neamendat prin această lege;
- cererile înregistrate la instanță începând cu data intrării în vigoare a *Legii privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civil*, vor fi soluționate potrivit noului Cod de procedură civilă, amendat prin această lege.

Așa fiind, neadoptarea, până la data de 1 februarie 2013, a măsurilor ce fac obiectul prezentului act normativ ar avea drept consecință intrarea în vigoare, la data amintită, a unor dispoziții din noul Cod de procedură civilă, pentru a căror punere în aplicare nu au fost luate măsurile de ordin legislativ și logistic necesare, ceea ce ar putea genera blocaje la nivelul instanțelor, cu consecințe grave de ordin procedural în activitatea de judecată, care ar putea conduce la afectarea dreptului de acces la justiție și a dreptului la un proces echitabil, în termen rezonabil.

Acestor probleme li s-ar adăuga dificultățile și incoerențele rezultate din succesiunea într-un interval scurt de timp a două reglementări de procedură civilă, conținând norme de competență, de procedură propriu-zisă și cu privire la căile de atac, generând un regim procedural neunitar pentru dosarele care se vor înregistra începând cu data de 1 februarie 2013.

Aspectele mai sus menționate vizează un interes public și constituie o situație extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată, impunând adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență.

Avându-se în vedere consecințele neadoptării soluțiilor legislative ce fac obiectul prezentului act normativ, se impune amânarea intrării în vigoare a noului Cod de

	procedură civilă până la data de 15 februarie 2013. Având în vedere noile norme privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori, astfel cum au fost amendate prin Legea nr.76/2012, este necesară prorogarea termenului de intrare în vigoare a acestora pentru o perioadă scurtă, necesară efectuării unui studiu de impact și organizării unei dezbateri publice extins. Având în vedere că, pentru neparticiparea la ședința de informare asupra beneficiilor medierii, noul Cod de procedură civilă prevede sancțiunea amenzii judiciare, se propune amânarea prevederilor referitoare la sancțiunea inadmisibilității cererii de chemare în judecată, introdusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.90/2012, pentru o perioadă necesară evaluării eficacității noii sancțiuni, raportat la finalitatea urmărită, și anume popularizarea și încurajarea recurgerii la procedura medierii.
4. Alte informații	La elaborarea prezentului act normativ au fost avute în vedere și adresa nr. 967/1154/2013 a Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, adresa nr. 20/2013 a Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești din România, adresa nr.205/2013 a Tribunalului Constanța și adresa nr. 12/2013 a Federației Sindicatelor Libere din Învățământ, prin care se propune, în principal, prorogarea datei de intrare în vigoare a noului Cod de procedură civilă.
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al prezentului act normativ	
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
3. Impactul social	Nu este cazul.
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.
5. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)	
Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.	

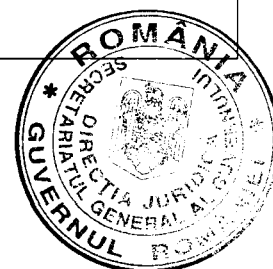
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2					7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) buget de stat, b) bugete locale, (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat	Nu este cazul					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	Nu este cazul					
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii bugetare	Nu este cazul					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul					
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
7. Alte informații	Nu este cazul					

Secțiunea a 5-a
Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor actului normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul.
2. Conformitatea prezentului act	Nu este cazul.

normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a <i>Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ</i>	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul actului normativ	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care actul normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul.

5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul prezentului act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 61/2013.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea prezentului act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ	
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a actului normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu se înființează noi organisme sau instituții.
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege anexat pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea unor acte normative conexe.

PRIM-MINISTRU

VICTOR ~~VIOREL~~ PONTA

